

Sofie Sergeant gestart als bijzonder lector 'Inclusie en Veerkracht in het Onderwijs'

Wij zijn trots te kunnen delen dat Sofie Sergeant op 1 mei 2025 bij ons gestart is als bijzonder lector 'Inclusie en Veerkracht in het Onderwijs'. Het initiatief tot haar aanstelling komt vanuit de samenwerkende onderwijsbesturen en samenwerkingsverbanden in Noord-Holland Noord: Stichting Voortgezet Onderwijs Kennemerland, Atlas College, Jan Arentsz, Stichting Trigoon en Samenwerkingsverband VO Midden-Kennemerland. Tezamen met het Auctoraat Kansrijk Onderwijs zien we dit als een mooie nieuwe stap om onderwijsonderzoek in de praktijk verder te stimuleren en te versterken.*

[Sofie Sergeant](#) is werkzaam binnen het lectoraat Jeugd, van het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht. Zij is de trekker van het focusgebied 'ruimte maken voor diversiteit en inclusie'. Haar aanstelling sluit aan bij de landelijke ambitie van het ministerie van OCW naar inclusief onderwijs in 2035. Dit vraagt om fundamentele veranderingen in de inrichting van onze scholen, het werk van leraren en de systemen waarin wij functioneren.

Kortom: een route met volop uitdagingen waar we vanuit de betrokken besturen komende jaren stapsgewijs aan werken. Wij hebben Sofie Sergeant benaderd om ons te ondersteunen in onze transitie naar inclusiever onderwijs, met onderzoek als fundament. Zodat leerlingen, ouders en professionals binnen onze scholen samen onderzoekend kunnen werken aan de verdere ontwikkeling van goed onderwijs voor álle leerlingen.



Goed onderwijs

Sofie Sergeant: "We willen af van het idee dat inclusie alleen gaat over 'iedereen bij elkaar zetten'. Het gaat juist om goed voorbereid onderwijs dat ruimte biedt aan iedereen om te leren, te groeien en bij te dragen. Jullie willen een moeilijke maar noodzakelijke weg inslaan en niet langer wachten op verandering, maar er actief aan bijdragen. Als we straks niet meer spreken over inclusief onderwijs, maar gewoon over goed onderwijs, dan weet ik dat we op de juiste weg zijn."

Opgroeien met verschillen

Met het bijzonder lectorschap wil Sergeant niet alleen bijdragen aan beter onderwijs, maar ook aan een samenleving die voorbereid is op diversiteit. "Ons huidige onderwijs is te gescheiden: regulier en gespecialiseerd onderwijs bestaan naast elkaar en werken zelden samen. Dat belemmert de ontwikkeling van kinderen en onderwijsprofessionals. We moeten naar een systeem waarin verschil de norm is, en niet de uitzondering", aldus Sergeant.

In haar aanpak staat de vraag centraal wat leerlingen zélf nodig hebben om (samen) te kunnen floreren. “Want als kinderen opgroeien in een klas vol verschillen, leren ze rekening houden met anderen. Dat maakt hen veerkrachtiger en socialer.”

Bijvoorbeeld: “Stel, een student wordt later ingenieur bij de NS. Als diegene alleen heeft gestudeerd tussen mensen die op hen lijken, zal diegene trainen ontwerpen voor mensen zoals henzelf. Maar als die op school zat met leerlingen in een rolstoel, met een visuele beperking of met een andere taalachtergrond, dan ontwerpt die anders. Bewuster. Inclusiever.”

Bouwen aan veerkracht

Inclusief werken leidt tot veerkrachtig opgroeien: leren dat diversiteit en dilemma's bij het leven horen. Niet alleen kinderen, jongeren en ouders, maar ook leraren en teams moeten leren omgaan met onzekerheid, verschil en verandering. “Kinderen ontwikkelen geen veerkracht als er enkel over hen gezegd wordt dat zij veel zorg nodig hebben,” zegt ze. “Dat maakt van onze leerlingen ‘cliënten’. Maar als je ze leert dat zij ertoe doen, dat zij sowieso iets te bieden hebben, dan bouw je aan kracht. Bij het kind, de leraar en de school.”

Kenniskring

Sergeant vormt een kenniskring waarin leerlingen, ouders en leraren uit Noord-Holland Noord samenwerken in onderzoeksprojecten binnen de context van hun dagelijkse praktijk. Zo interviewen leerlingen bijvoorbeeld andere leerlingen over wat zij in het voortgezet onderwijs nodig hebben om goed te kunnen leren. “Onderzoek moet van betekenis zijn voor de praktijk, niet iets abstracts erboven. Leraren zijn vakmensen. Geef hen de ruimte om samen te ontwerpen, te reflecteren en te leren – dan groeit de kwaliteit van onderwijs mee.”

In verbinding

Het bijzonder lectorschap heeft een looptijd van vier jaar. Sofie Sergeant wil deze tijd ook gebruiken om te verbinden tussen diverse regio's binnen en buiten Nederland, zodat kennis vanuit landelijke en internationale activiteiten en de huidige onderzoeksprojecten elkaar kunnen versterken en verrijken. Daarnaast maakt ze ook de verbinding met lerarenopleidingen binnen en buiten de HU. Ze blijft verbonden aan het Instituut voor Onderwijs en Orthopedagogiek, waar het lectoraat al een nauwe samenwerking mee heeft.

** De samenwerkende onderwijsbesturen en samenwerkingsverbanden in de regio Noord-Holland Noord zijn Stichting Voortgezet Onderwijs Kennemerland, Atlas College, Jan Arentsz, Stichting Trigoon, Samenwerkingsverband VO Midden-Kennemerland. Daarnaast wordt ook samengewerkt met Passend Onderwijs PO/VO West-Friesland, SWV VO Noord-Kennemerland en SWV VO Waterland. Samen hebben zij zo'n 40.000 leerlingen in de scholen.*